

Moren: variació vocàlica en el radical(ALDC, IX, 2050. *Es moren* [PI 6])

En aquest comentari prescindim del pronom que eventualment apareix en algunes respostes (veg. *PALDC*, I, mapa 38) i que coneix una tradició, per centrar-nos en el tractament de la vocal tònica *i*, de passada, al·ludir a la variació de la desinència.

La tercera persona del plural del present d'indicatiu del llat. vg. *MŌRIO era *MORENT, com *SENTENT de *SENTIO, que és origen de *m[ɔ]ren* mantenint l'obertura de la *o* llatinovulgar, com passa avui a la major part del territori, canviada en *m[o]ren* en ross., d'acord amb un procés propi d'aquest dialecte, i, contra el que esperaríem, *m[ɔ]ren*, amb *o* tancada, amb extensió de les formes arrizotòniques (*m[ɔ]rir*, *m[ɔ]rim*, etc.) a aquesta rizotònica.

Morixen 119, 139 és forma incoativa en *-ix* (< -ISCIT), pròpia d'alguns parlars nord-occidentals meridionals (cf. mapes 1420 i 1446), amb la var. despalatalitzada *morissen* 106, 122, 134, 138.

Muiren 121, forma excepcional, seria deguda a una analogia amb *muir/muira* (present d'indicatiu o de subjuntiu). *Mueren* 87, 94 és forma castellanoaragonesa com es dedueix per la diftongació de la *o* breu llatina.

Quant a la desinència, assistim a una diferenciació de *mor[ən]* del cat. or. enfront de *mor[en]* del cat. occ., que pot alterar-se en *mor[in]* 126, 127, 129, 133, a més de l'alg. (85).

Moren (model *dormen*) és la forma normativa des del *DOrt*, 1917.

